

**Módszertani leírás a Munkaerő-felmérés 2012. I. negyedévi
Munkanélküli érintettség, diszkrimináció
című kiegészítő felvételhez**

Az alapfelvétel jellemzői

A Központi Statisztikai Hivatal a lakosság gazdasági aktivitásának – foglalkoztatottságának és munkanélküliségének – vizsgálatára 1992-ben vezetett be egy magánháztartásokra kiterjedő reprezentatív felvételt, az ún. **munkaerő-felmérést** (MEF). Az adatgyűjtés célja, hogy a gazdasági aktivitást, a foglalkoztatottság és a munkanélküliség alakulását a nemzetközi statisztikai ajánlásoknak megfelelően, a mindenkori munkaügyi szabályozástól, illetve annak változásától függetlenül, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) fogalmait felhasználva figyelje meg.

A magyar munkaerő-felmérés a vizsgált népességet egy meghatározott időszakban, az ún. **vo-
natkoztatási héten** végzett tevékenység alapján sorolja a következő két főcsoportba:

- gazdaságilag aktívak (a rendelkezésre álló munkaerő, azok a személyek akik foglalkoztatottként vagy munkanélküliként megjelentek a munkaerőpiacon) és
- gazdaságilag nem aktívak (inaktívak).

A felvételben használt **fogalmak** az ILO ajánlásait követik. Ennek megfelelően foglalkoztatottnak tekintendő mindenki, aki a vonatkozási héten legalább 1 óra, jövedelmet biztosító munkát végzett, vagy munkájától csak átmenetileg (szabadság, betegség stb. miatt) volt távol. Jövedelmet biztosító munkának számít minden olyan tevékenység,

- amely pénzjövedelmet eredményez,
- amely természetbeni juttatást biztosít,
- amelyet esetleg egyéb, később realizálható jövedelem érdekében végeztek,
- amelyet, mint segítő családtagok végeztek a háztartáshoz tartozó gazdaság, vállalkozás jövedelmének növelése érdekében.

A munkaerő-felmérés **mintája** többlépcsős, rétegzett minta, amely kialakításánál a rétegeképző ismérvek a következők voltak: földrajzi egységek, települések nagysága szerinti kategóriák, lakóövezetek. Ez utóbbiak a mintában a következő aggregátumok formájában jelennek meg: belterületek, egyéb belterületek, külterületek. A mintában alkalmazott egyszerű, rotációs eljárás szerint bármely háztartás, amely valamilyen időpontban belép a mintába, hat egymást követő negyedévben szolgáltat adatokat, majd végleg elhagyja azt. A munkaerő-felmérés negyedéves mintája három havi részmintát tartalmaz. A mintába került lakásokban minden háztartásról és minden 15–74 év közötti személytől kérünk gazdasági aktivitásukra vonatkozó információt. A munkaerő-felmérés negyedéves mintája mintegy 38 000 háztartást és 68 000 személyt tartalmaz.

Az egyes népességcsoportok létszáma a munkaerő-felmérés mintájából **teljeskörűsítéssel** számítódik a mintában megfigyelt értékek megfelelő súllyal történő szorzása és összegezése után. A teljeskörűsítéshez szükséges súlyok, illetve felszorzó tényezők meghatározása két lépésben történik. Először a minta 275 rétegre vonatkozóan készülnek el az elsődleges súlyok, majd korrekciós eljárás során – amire a megíúsulások torzító hatásának mérsékelése miatt van szükség – az ún. korrigált súlyok.

A korrekciós eljárásban kulcsfontosságú szerepet játszanak a továbbszámított népesség- és lakásszámok. Ez 2002-től a 2001. évi népszámlálásból származó információ felhasználásával továbbvezetett, *előre jelzett* (az adott időszakra vonatkozó) adat.

A munkaerő-felmérés **mintájának hibaszámítása** linearizált jackknife-módszerrel történik. Azért, hogy a felhasználók érzékeljék, hogy az egyes táblázatokban szereplő létszám-
adatokhoz milyen nagyságrendű mintavételi hiba tartozik, mellékelünk egy áttekintő táblázatot, melyből látható a foglalkoztatottak különböző nagyságú létszámhoz tartozó mintavételi hiba becsült nagysága.

A kiegészítő felvétel jellemzői

A 2012. I. negyedévében „Munkanélküli érintettség, diszkrimináció” címmel harmadik alkalommal kapcsolódott kiegészítő felvétel a munkaerő-felmérés alapfelvételhez. A felvétel a 2007. IV. negyedévben végrehajtott modul kérdőívének lényegében változatlan formában történő lekérdezése volt. A kérdőív azonosság mellett módszertani változások sem korlátozzák az eredmények összehasonlíthatóságát.

A Munkanélküli érintettség, diszkrimináció c. kiegészítő kérdőív a Munkaerő-felmérés mintájába kijelölt háztartásoknál az alapfelvétellel egyidőben, 2012 I. negyedévében került lekérdezésre.

Amennyiben egy háztartásnál az alapfelvétel valamilyen oknál fogva megghiúsult, kiegészítő kérdőívet sem kellett kitölteni. További megghiúsulást jelentett, ha a háztartás tagjai a munkaerő-felmérés kérdéseire válaszoltak, a kiegészítő kérdőív megválaszolását viszont megtagadták. A kiegészítő kérdőív részleges megválaszolása nem volt lehetséges.

2012. I. negyedévben a munkaerő-felmérés során megkérdezett és az alapfelvételre válaszoló 19–64 évesek 2,4%-a a kiegészítő kérdőívre nem válaszolt, ezen belül a foglalkoztatottakat 2,0%-os, a munkanélkülieket 1,3%-os, az inaktívakat pedig 3,4%-os megtagadási arány jellemezte.

A megvalósult interjúk 44,0%-ban nem az érintett, hanem a család más felnőtt tagja válaszolt. Az ún. proxy-interjúk aránya a férfiak körében 55,4%, a nők esetében 33,2% volt.

A kiegészítő felvétel megtagadása miatt a jelen kiadvány adatai kismértékben eltérhetnek a 2012. I. negyedévi, az alapfelvételtől már publikált adatoktól. A különböző dimenziók mentén készített táblázatokban nem jelöltük külön az ebből adódó eltéréseket.

A közölt abszolút számok aggregátumaiban a súlyozásból és összegzésből adódóan néhány fős eltérés lehetséges. A megoszlási viszonyszámok kerekítése algoritmussal – egyedi korrekció nélkül – történt, ezért a részadatok összege nem mindig egyezik meg az összesített adatok megjelenített kerekített értékeivel.

A táblázatokban alkalmazott jelölések:

– nincs adat, a megfigyelt statisztikai jelenség nem fordul elő (az ilyen adatból képzett viszonyzámnál a megfelelő cellában ugyanez a jelölés szerepel;

1234 az adott cellában szereplő érték az alacsony mintaelemszám miatt fenntartással publikálható (dölt, szürkeárnyalatos érték);

A 19–64 éves népesség legfőbb adatai a 2012. I. negyedévi "Munkanélküli érintettség, diszkrimináció" című kiegészítő felvétel alapján

Megnevezés	19-64 éves		
	hátrányos megkülönböztetést megélt népesség aránya	népesség összesen	N
	%	fő	
Összesen	15,2	6 156 754	41 653
Ebből: férfi	13,6	3 013 326	20 360
nő	16,8	3 143 428	21 293
Ebből: 19-24 éves	10,7	716 953	5 299
25-54 éves	15,8	4 106 293	26 043
55-64 éves	15,9	1 333 508	10 311
Ebből: városban él	14,9	2 960 752	19 074
községben él	16,1	2 125 544	19 735
Budapesten él	14,5	1 070 455	2 844
Ebből: foglalkoztatott	10,6	3 677 969	23 166
munkanélküli	40,2	495 390	3 505
inaktív	17,7	1 983 395	14 982
Ebből: legfeljebb alapfokú végzettségű	29,3	1 121 128	9 321
középfokú végzettségű érettségi nélkül	15,7	1 685 856	12 306
középfokú végzettségű érettségivel	11,6	2 118 835	13 437
felsőfokú végzettségű	7,9	1 230 935	6 589
Ebből: az alábbi megyében él			
Budapest	14,5	1 070 455	2 844
Baranya	21,4	237 327	1 935
Bács-Kiskun	17,5	325 120	3 179
Békés	10,5	211 904	1 587
Borsod-Abaúj-Zemplén	20,7	411 286	3 641
Csongrád	15,5	266 842	1 671
Fejér	13,8	264 677	1 818
Győr-Moson-Sopron	11,8	280 958	1 484
Hajdú-Bihar	11,2	337 102	2 315
Heves	15,6	184 849	1 725
Komárom-Esztergom	17,9	190 389	1 302
Nógrád	20,2	120 897	1 208
Pest	14,9	782 608	4 504
Somogy	16,5	187 443	1 663
Szabolcs-Szatmár-Bereg	11,8	347 684	3 103
Jász-Nagykun-Szolnok	15,6	233 439	1 653
Tolna	21,9	144 013	1 331
Vas	12,3	161 982	1 552
Veszprém	16,1	220 989	1 748
Zala	10,8	176 794	1 390

<p align="center">KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL</p> <p align="center">Munkaerő-felmérés és kiegészítő felvételei</p> <p align="center">MUNKANÉLKÜLISÉGI ÉRINTETTSÉG, DISZKRIMINÁCIÓ 2012. I. negyedév</p> <p align="center">..... város, község</p>	A/ LAKOS-azonosító L <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	B/ Munkakörzet sorszáma <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	C/ Megye <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	D/ Terület <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	E/ A számlálókörzet száma <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	F/ A lakás sorszáma <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	G/ A háztartás sorszáma <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	H/ A kikérdezés dátuma (év,hó, nap) <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	I/ Az összeíró kódja <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	J/ A személy sorszáma a háztartásban <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	K/ A válaszoló sorszáma <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
<p align="center">AZ ADATSZOLGÁLTATÁS NEM KÖTELEZŐ! AZ ADATGYŰJTÉS STATISZTIKAI CÉLRA TÖRTÉNIK! NYILVÁNTARTÁSI SZÁM: 1539</p>	
<p align="center">A KÉRDŐÍVET A 19–64 ÉVESEKRŐL KELL KITÖLTENI</p>	
<p>A kérdőív lekérdezésének kezdési időpontja <input type="text"/> <input type="text"/> óra <input type="text"/> <input type="text"/> perc</p>	
<p align="center">MUNKANÉLKÜLISÉGI ÉRINTETTSÉG</p>	
1.	<p>Volt-e már munkanélküli (legalább egy hónapig állás nélkül, miközben aktívan keresett munkát)?</p> <p>(1) igen, egy alkalommal, de jelenleg nem munkanélküli</p> <p>(2) igen, több alkalommal, de jelenleg nem munkanélküli</p> <p>(3) igen, és jelenleg is munkanélküli</p> <p>(4) nem vonatkozik rá (pl. még soha nem dolgozott)</p> <p>(5) nem</p> <p align="right">TOVÁBB A 6. KÉRDÉSRE! ☐</p>
2.	<p>Mettől meddig volt utoljára munkanélküli (legalább egy hónapig állás nélkül, miközben aktívan keresett munkát)?</p> <p><input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> év <input type="text"/> <input type="text"/> hónaptól <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> év <input type="text"/> <input type="text"/> hónapig</p>
3.	<p>Bejelentkezett (regisztráltatta magát) álláskeresőként a munkaügyi központban, amikor utoljára munkanélküli volt?</p> <p>(1) igen</p> <p>(2) nem</p> <p align="right">☐</p>
4.	<p>Milyen módon talált munkát? (Ha többször volt munkanélküli, az utolsó álláskeresőt vegye figyelembe!)</p> <p>(1) ismerősök, rokonok, barátok segítségével</p> <p>(2) munkaügyi központ kirendeltsége révén</p> <p>(3) maga lépett kapcsolatba munkáltatókkal</p> <p>(4) hirdetés, hirdetést olvasott (beleértve az interneten olvasottat is)</p> <p>(5) egyéb módon, éspedig.....</p> <p>(6) nem talált munkát</p> <p align="right">TOVÁBB A 6. KÉRDÉSRE! ☐</p>
5.	<p>A fentiek közül melyik módszert itéli a legeredményesebbnek?</p> <p align="right">☐</p>
6.	<p>Munkanélkülivé válás esetén, illetve munkanélküliként az alábbi stratégiák, megoldások közül saját helyzetében melyiket tudná elképzelni?</p> <p align="right">MINDEN SORBA KÉRÜNK VÁLASZT (1) igen (2) nem</p> <p>1) elköltözne az ország más részére, ha ott ajánlanának munkát 1) ☐</p> <p>2) külföldre menne dolgozni 2) ☐</p> <p>3) tanfolyamon, átképzésen bővítené ismereteit 3) ☐</p> <p>4) (újabb) végzettséget, (újabb) szakmát szerezne 4) ☐</p> <p>5) nyelvet tanulna 5) ☐</p> <p>6) alkalmi munkát keresne 6) ☐</p> <p>7) közmunka-programban venne részt 7) ☐</p> <p>8) egyéb, éspedig:..... 8) ☐</p>
7.	<p>A fentiek közül melyik stratégiát tartja a leginkább megvalósíthatónak?</p> <p align="right">☐</p>

8.	A jelenleg érvényes munkanélküli-ellátás folyósításának időtartamát hogyan értékeli? (1) túl rövid (2) túl hosszú (3) megfelelő	☐
----	---	--------------------------

9.	Ön szerint a jelenlegi ellátórendszer kellőképpen ösztönöz a munkakeresésre, illetve az elhelyezkedésre? (1) igen (2) inkább igen (3) inkább nem (4) nem	☐
----	---	--------------------------

DISZKRIMINÁCIÓ

10.	Érte-e valaha az alábbi élethelyzetekben hátrányos megkülönböztetés az említett okok miatt?	MINDEN SORBA KÉRÜNK VÁLASZT
	1) Álláskeresőnél	(1) igen (2) nem (3) nem vonatkozik rá
	A) származása miatt B) iskolai végzettsége miatt C) egészségi állapota miatt D) neme miatt E) életkora miatt F) családi körülményei (pl. kisgyerek) miatt G) egyéb okból, éspedig:	A) ☐ B) ☐ C) ☐ D) ☐ E) ☐ F) ☐ G) ☐
	2) Elbocsátásnál, létszámleépítés esetén	(1) igen (2) nem (3) nem vonatkozik rá
	A) származása miatt B) iskolai végzettsége miatt C) egészségi állapota miatt D) neme miatt E) életkora miatt F) családi körülményei (pl. kisgyerek) miatt G) egyéb okból, éspedig:	A) ☐ B) ☐ C) ☐ D) ☐ E) ☐ F) ☐ G) ☐
	3) Hivatalos ügyintézésnél (beleértve a pénzügyet is)	(1) igen (2) nem
	A) származása miatt B) iskolai végzettsége miatt C) egészségi állapota miatt D) neme miatt E) életkora miatt F) családi körülményei (pl. kisgyerek) miatt G) egyéb okból, éspedig:	A) ☐ B) ☐ C) ☐ D) ☐ E) ☐ F) ☐ G) ☐
	4) Egyéb helyzetben, éspedig:	(1) igen (2) nem ☐

A kérdőív lekérdezésének befejezési időpontja	<input type="text"/> <input type="text"/> óra <input type="text"/> <input type="text"/> perc
--	--